

та соціальних навичок», проведеного Організацією економічного розвитку та співпраці (ОЕСР). Один з основних висновків, який зробили експерти, зводиться до того, що для успіху в житті, щоб ефективно справлятися з викликами ХХІ століття, нинішньому випускнику необхідні наступні навички:

1. Когнітивні: грамотність та математичні навички, а також когнітивні навички вищого рівня (наприклад, логічне та креативне мислення); вміння вирішувати проблеми, а не знання, необхідне для вирішення проблем; вербальна грамотність, уміння рахувати, пам'ять і швидкість вирішення.

2. Соціальні та поведінкові: соціально емоційні навички та особистісні якості; готовність отримати новий досвід, сумлінність, такт та емоційна стабільність; саморегулювання, готовність до компромісів, навички міжособистісного спілкування.

3. Технічні: гарні навички ручної праці, знання методів, уміння працювати з матеріалами, механізмами та інструментами; технічні навички, набуті у процесі навчання або професійної підготовки, навички, необхідні для роботи у конкретній професії [4].

Таким чином, в наш час активно досліджується проблема підготовки кадрів для цифрової економіки. Вже сьогодні конкурентоспроможність кадрів визначатиметься не так hard skills, як розвитком soft skills.

Список використаних джерел

1. Соколова Г. Б. Деякі аспекти розвитку цифрової економіки в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 1. С. 51.
2. Мозгова Г. В., Євтушенко В. А., Мозгова А. Д. Формування soft skills фахівця в галузі маркетингу на основі компетентнісного підходу. *Економіка та суспільство*. № 22. 2020. URL: <https://cutt.ly/F1f6y68>.
3. Ivonina A. I., Chulanova O. L. & Davletshina Yu. M. (2017). Modern directions of theoretical and methodological developments in the field of management: the role of soft skills and hard skills in professional and career development of employees. *Internetmagazine «Naukovedenie»*, 1, 1-18.
4. <https://cutt.ly/81gldmr>.

Марченко А. А.

ГЕОГРАФІЯ НАЙБІЛЬШИХ ФОНДОВИХ БІРЖ ЄВРОПИ

В сучасних умовах фондові біржі набувають все більшого значення для економіки. Саме фондові біржі своїм функціонуванням та діяльністю надають можливість інвесторам ефективно розподіляти вільний інвестиційний капітал, а компаніям залучати ресурси для свого розвитку. В процесі безперервного руху капіталів вага фондових бірж активно змінюється, тому дослідження географії найбільших фондових ринків є актуальним.

Євроне́кст (Euronext) – найбільша за рівнем капіталізації фондова біржа Європи та четверта у світі. Була створена шляхом злиття Амстердамської, Паризької та Брюссельської фондових бірж у 2000 році. В подальшому Євроне́кст приєднала до себе Міланську, Лісабонську та Дублінську фондові біржі. Євроне́кст не проста біржа, це міжнародний інтегрований союз, що ніколи раніше не існував у сфері біржових торгів. Кожен член об'єднання інтегрований у величезну єдину систему, але при цьому кожна біржа об'єднання має власні правила та вимоги, які пред'являються компаніям, які виявили бажання продавати акції.

Найбільшими біржами що входять до складу угруповання бірж Євроне́кст є:

1. Паризька фондова біржа (Euronext Paris (PAR)) – фактично найбільша торгова площадка Європи (14 листопада 2022 року за рівнем капіталізації Паризька фондова біржа перевершила Лондонську). Біржа включає акції більше 700 компаній, більшість із яких становлять французькі.

2. Амстердамська фондова біржа (AEX) – найстаріша біржа Європи, що заснована у 1602 році. На біржі торгуються акції понад 100 акцій переважно представлені Нідерландськими компаніями.

3. Брюссельська фондова біржа (Euronext Brussels (BSE)) – є однією з основних європейських бірж, що утворюють разом величезну біржу Euronext. На біржі розміщено близько 200 акцій компаній, більша частина з яких – бельгійські.

Лондонська фондова біржа (London Stock Exchange (LSE)) – основна та найбільша фондова біржа Сполученого Королівства, що розташована в Лондоні. Є однією із найстаріших фондових бірж світу – заснована в 1801 році шляхом об'єднання регіональних бірж, витоки яких сягають ХVІІ століття. За

капіталізацією займає 2 місце у Європі та 10 місце у світі. Являє собою одну із найбільших міжнародних бірж, оскільки на торгах представлені понад 1000 компаній, які працюють у більш ніж 60 країнах і представляють 40 секторів.

The SIX Swiss Exchange (SIX) – основна фондова біржа Швейцарії, розташована в Цюриху. Була створена в 1995 році шляхом об'єднання трьох фондових бірж Швейцарії (у Женеві, Базелі та Цюриху). За капіталізацією займає 3 місце у Європі та 12 місце у світі. На торгах біржі представлені понад 250 акцій швейцарських компаній, а також деякі європейські гіганти такі як: Novartis, Roche і Nestlé. Найвиразніше на біржі представлені компанії із сектору біотехнологій, фінансів а також медицини.

Франкфуртська фондова біржа (Frankfurt Stock Exchange (FRA) – це найбільша фондова біржа Німеччини, яка розташовується в місті Франкфурт. Приблизно 90% обороту акцій в Німеччині здійснюється через дану біржу. За капіталізацією займає 4 місце в Європі та 16 місце у світі. Біржа є оператором системи Xetra – однієї з найбільш ліквідних електронних торговельних систем на світовому ринку касових угод. На торгах представлені акції переважно німецьких компаній.

Підсумовуючи можемо сказати, що усі вищевказані фондові біржі об'єднує низка характерних подібностей – вони належать до категорії найбільш розвинутих, мають високий рівень технологічності, на торгах представлені якісні західні компанії, кожна з бірж має статус національної біржі та є розміщеною в світових містах, що мають статус фінансового центру світу чи Європи.

Маслов Д. О., Литвиненко Д. В.

ІСТОРІЯ ТА СТАН ВИВЧЕННЯ ЛИШАЙНИКІВ НА ТЕРИТОРІЇ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Як показало вивчення літератури, Сумщина є одним із недостатньо та нерівномірно вивчених в Україні регіонів щодо видової різноманітності лишайників. Найбільш повні дані про цю групу організмів знаходяться у фондах мікологічного гербарію Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАНУ (KW-M). Серед них 97 видів з 29 родів були зібрані на території Сумської області переважно у середині-другій половині ХХ ст. Ці дані згодом були узагальнені в виданні «The second checklist of lichen forming, lichenicolous and allied fungi of Ukraine» [5].

Перші згадки про лишайники м. Суми знаходимо у рукописі кандидатської дисертації А. П. Вакала [1], яким у межах обласного центру на прилеглих до ВАТ «Сумхімпром» територіях було знайдено поодинокі екземпляри *Lecanora albella* (Pers.) Ach., *Parmelia sulcata* Taylor, *Poeltonia grisea* (Lam.) S. Y. Kondr., Lőkös & Hur та *Xanthoria parietina* (L.) Th. Fr. Таломи цих видів перебували тут у пригніченому стані. У 2007 р. Л. М. Ченчик і Ю. І. Голубцовою було продовжено дослідження видової різноманітності лишайників м. Суми та його околиць [4], у ході було виявлено 9 видів-епіфітів, які належать до поширених на території України. Серед них лише *Xanthoria parietina* наводилася для м. Суми раніше.

Протягом 2012–2013 рр. Ю. І. Литвиненко та Н. І. Семененко було проведено збори лишайників на території новоствореного у Сумській області Гетьманського національного природного парку та згодом опубліковано дані про 82 видів лишайників із 36 родів на території Охтирського природоохоронного науково-дослідного відділення парку [3]. У 2014 р. Н. І. Семененко було поновлено ліхенологічні обстеження території м. Суми. У результаті опрацювання зібраних матеріалів зареєстровано 26 видів лишайників із 17 родів [2]. Крім того автором було проведено ліхеноіндикаційний аналіз стану атмосферного повітря Сум, результати якого засвідчили, що територія міста в цілому є слабко забрудненою.

Отже, кількість відомих для території Сумської області видів лишайників сьогодні не перевищує 100. Переважна їх більшість належить до тривіальних, поширених в Україні і Європі видів. Таким чином, лишайники як елемент мікобіоти Сумщини досліджені поверхнево, фрагментарно, внаслідок чого переважно виявлені види з широкими ареалами. Питання подальших ліхенологічних досліджень території області залишається актуальним.

Список використаних джерел

1. Вакал А. П. Оцінка трансформації надземних біоценозів в зоні впливу заводів по виробництву фосфорних добрив: дис. канд. біол. н. Київ : Ін-тут ботаніки ім. М. Г. Холодного, 1992. С. 142–143.